

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 300. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 26-го грудня 1940.

№ 300. Jersey City, N. J., Thursday, December 26, 1940.

VOL. XLVIII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016. 4-0907.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ДУМКИ РІКЕНБЕЙКЕРА НА ВІЙНУ

— МЕКСИКО СІТІ. — До Мексика прибув відомий американський летун, що відзначився героїзмом у минулій війні, Рікенбейкер і висказав перед місцевими журналістами свої погляди на теперішню війну. Він сказав, що на весну Злучені Держави Америки таки підуть до війни. Вони муситимуть піти до війни в власній інтересі. А коли вони вступлять до війни, то війна ще потребає два до трьох літ. Колиб Америка не пішла до війни й Англію німці розгромили, тоді англійський уряд втічє до Канади і туди перетягне свою флоту. Злучившись разом з американською флотою повстане війна двох континентів, яка потребає з 30 літ, говорив Рікенбейкер. Тоді повстане страшне знищення на світі.

АМЕРИКАНСЬКІ КРАЇ СОЛІДАРИЗУЮТЬСЯ.

МОНТЕВІДЕО (Уругвай). — Уругвайське населення висказує чимраз прихильніші погляди супроти Англії, а газети навіть накликають, щоб Уругвай перестав бути неутральним та перехилився на бік Англії як невоюючий союзник. Бо інтереси Уругваю є по стороні Англії. Внаслідок неутральнестевого закону Уругвай мусить на тих самих умовах трактувати німецькі воєні кораблі, що нищать морську торгівлю, з англійськими воєнними кораблями, що її охороняють.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Бразилійський міністер закордонних справ, Аранга, сказав в своїй промові, що Бразилія не може ізолюватись від європейських справ, бої власні інтереси залежатимуть від вислїду війни в Європі. Крім того Бразилія зобов'язана культурно супроти Європи, звідки вона перебрала свою власну культуру. Аранга закликав до солідарности всіх американських країв в обличчі наростаючої небезпеки.

ПОКУПНИЙ РУХ В НЬО ЙОРКУ.

НЬО ЙОРК. — Великі департаментові склепи стверджують, що вони цих свят зробили знаменитий бизнес, який побиває рекорди з десятих літ. Люди заходили в склепи купуючи різні святочні дарунки. Закупна людей на п'ять відсотків перевищили минулорічні закупна, що теж були високі.

НАРІКАЄ НА СВ. МИКОЛАЯ.

НЬО ЙОРК. — Коли адвокати обвинувачених людей хотіли зм'якшити суддю Гакенбурга, мовляв це пора святочного настрою і подарунків від св. Миколая, суддя подразнено відповів, що святомиколайський звичай йому не подобається і це „рекит". Бо впродовж довгих літ він платить високі рахунки за різні подарунки, а признання за це дістає св. Миколай.

ПРЕЗИДЕНТ ОБДІЛИВ ДАРУНКАМИ ОБСЛУГУ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт побажав всій обслузі Білого Дому, яка начисляє 225 осіб „Веселих Свят" і кожному вручив дарунок у формі срібного ключика, на яким був вирізаний портрет його шоттського песика, Фая.

Секретар Рузвельта, Ерлі, сказав, що президент дістав таку масу різних дарунків від різних осіб і товариств, що неможливо буде їх перед святами розпакувати. Їх привозять троками. Подарунки з желаннями дістає також песик президента, Фая.

КНЯЗЬ ОЛЯФ У НЬО ЙОРКУ.

НЬО ЙОРК. — Норвезький престолонаслідник князь Оляф прибув на літаку до Америки, щоб провестися разом з своєю жінкою, княгинею Мартою. Князь Оляф сказав, що справи стоять досить добре і можна мати добрі надії на перемогу англійців. Він також казав, що німці забирають норвежцям їх харчеві засоби.

ЛЯ ГВАРДІЯ ПЕРЕСТЕРІГАЄ АВТОМОБІЛІСТІВ.

НЬО ЙОРК. — Посадник Ля Гвардія перестеріг автомобілістів через радіо, що коли в Нью Йорку нещасливі випадки від автомобілів будуть далі зростати, то він запровадить дуже гострі міри щодо одержання „лайсенс", та в той спосіб зменшити число автомобілів в місті.

ПРОМИСЛ ХОЧЕ ЯСНИХ ІНСТРУКЦІЙ.

ЛЯНКЕСТЕР (Пенсильванія). — Президент американського союзу промисловців, Прентис, сказав у публічній промові, що промисл зробить те, чого хоче від нього уряд, але уряд мусить виразно сказати, чого саме хоче. Американський промисл може узброїти від стіп до голови кожного американця, а також кожного іншого чоловіка на світі, що захоче боротись з державами осі, говорив Прентис. Та він мусить виразно знати, чого від нього хочуть, коли кажуть йому „довершити неможливого".

РОЗБИВСЯ БОМБОВИК.

ГАВАНА (Куба). — На одній фармі, на Кубі, розбився американський бомбовий літак, що робив службу при флоті. В катастрофі згинув пілот і механік.

МОВА ПРЕЗИДЕНТА ПРО НАДЗВИЧАЙНЕ ПОЛОЖЕННЯ

В наступну неділю 9:30 вечором всі важливі радіей стадії передадуть промову президента до американського народу, в якій президент зясує теперішнє положення і пояснить, чому маємо нині такі важні напружені часи? Промова буде тісно зв'язана з політичним положенням та війною в Європі. Це перший раз по вибрах, що президент буде мати знов „розмову біля домашнього вогнища".

ДИСКУТУЮТЬ НАД ПЛЯНОМ МАСОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ЛІТАКІВ

Президент Рузвельт говорив з головою К.П.О., Филипом Мореем, в справі плану масової продукції воєнних літаків. Над цєю справою застановлялися також технічні знавці і хоч вони стверджували, що продукцію літаків можна дуже прискіпити, але вони сумнівались, чи можна її вилости поставити на систему пояса, на якій є будова автомобілів. Бо будова літаків має занадто складні частини, які вимагають індивідуальної уваги механіка. Проте всі стверджували, що можна добре використати ті машини і забудування автомобільних фабрик, які нині є печинні.

КОНТРАКТ ПРАЦІ З ФАБРИКОЮ ЛІТАКІВ

Ньюарська фабрика літаків, Брустер Аеронавтікал Корпорейшен, підписала за своєю угодою колективний контракт праці, на основі якого вона зобов'язалась заплатити робітникам по 6 центів більше на годину, а робітники зобов'язались впродовж року не виходити на жадний страйк. Колиб однаке зайшли впродовж року якісь непорозуміння, то буде створений арбітражний комітет, якого рішення будуть мусіти обі сторони підчинитись. Компанія має замовлень на сто мільонів доларів.

ВЕЛИКА БРИТІЙСЬКА ОФЕНЗИВА В АФРИЦІ В ПОВНІМ РОЗГОНІ

Бритійське звідомлення про події в Африці подає, що в зв'язку з битвою довкола Сілі Барані забрано в полон 39,494 італійських вояків, в чому є 1,704 офіцерів. Полонених уже вивезено в задні наступаючих британських військ, що посуваються в напрямі Лібії. З того, що італійську морську базу Бардію постійно обстрілює британська артилерія, та що надходять шораз більш свіжі британські сили, треба вносити, що британська армія посується далі в глибоку італійську Лібію. А це означатиме велику офензиву, бо в Лібії італійці будуть змушені поставити сильний опір, бо в іншому разі дійшлоб до цілковитого розгрому італійської імперії в Африці. Бритійські воєнні знавці, не зважаючи на успіхи британських сил, здержуються за заповіданням дальших подій, щоб не будити серед британського загалу передчасно завеликих надій.

ГРЕКИ ЛІКУЮТЬ У СТОЛИЦІ

В Афинах відбуваються раз-у-раз вуличні демонстрації, якими населення виявляє радість з приводу дальших грецьких перемог в Альбанії. Грецькі звідомлення подають, що італійці пробують тут і там ставити сильний опір, а по містах приходить часто до вуличних боїв, бо одні одних не хочуть уступати. Та проте, як пише грецька преса, італійці не вдержують грецьких наступів і постійно уступають. Розгромлено навіть цілий гарнізон „чорних сорочок", себто вояцької фашистської еліти. Цілий той курінь з 677 вояками і 17 офіцерами зівстав цілковито оточений і був змушений остаточно піддатись.

НІМЦІ НА АЛЬБАНСЬКІМ ФРОНТІ

З Югославії доносять, що вже є в Альбанії німецькі відділи. Між іншим є ті німецькі летуни, що то спускаються в долину і скидають бомби на будинки, літаючи майже над самими дахами. Далі кажуть, що у зв'язку з подіями в Альбанії мають німці скріпляти свої воєнні сили в Румунії.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТУНИ. — Коло 350 американських військових летунів перелетіло підчас летунських вправ в один день понад адміністративний будинок летниста Рендолфа в Тенсасі.

ОБЦІДЮТЬ „ПОВНУ ПОЛІТИЧНУ СВОБОДУ" ІНДІ

ЛОНДОН. — Група послів британського парламенту, в якій склад входять консерватисти, лейборити і ліберали, проголосила отвертий лист, звернений до населення Індії, в якому заповідається, що англійський нарід рішення дати Індії повну політичну свободу. Кажуть, що це проголошено теж і тому, щоб задовольнити Злучені Держави, де є багато людей, що зажурені відносинами в Індії.

МЕНЧЕСТЕР ПОВАЖНО ПОТЕРПІВ

Німці зосередили свій напад на промислове місто Менчестер, яке досі оминали і, як подають американські кореспонденти, завдали йому поважну шкоду, не так в людях, як в руїні будинків у середині міста.

АЛЬЗАЦІЯ ВЖЕ „ЦІЛКОМ НІМЕЦЬКА"

БЕРЛІН. — Урядово проголошують, що вже вислєно всіх французів з Альзації до Франції, а те населення, що остало, є вже „наскрізь німецьке". При тому сказано, що „Альзація стала і навіки остале німецькою".

ЧОРЧІЛ ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО ІТАЛІЙСЬКОГО НАРОДУ В СПРАВІ ЗАМИРЕННЯ

Дораджує позбутись Мусоліні, що одинокий спричинив італійсько-бритійську війну.

ЛОНДОН. — Проголошено через радіо спочатку італійською мовою, а потім й іншими мовами, промову британського прем'єра Вінстона Чорчіла, звернену до мас італійського народу. По англійськи говорив сам Чорчіл, але п'ятора години дізніше. Вже з того видно, що до цієї промови дороблено спеціальну підготовку, щоб її почули в дершу чергу італійці в Італії, Африці й на інших землях, а далі інші народи. А це значить, що Британія прив'язує до того, що сказав її прем'єр, велику вагу. Знову це є доказом, що діються якісь речі, про які мало знаємо, а про які знає добре британський уряд. Дехто пробує це вяснити тим, що італійські невдачі на фронтах спричинили в Італії серед народніх мас велике невдоволення. Маси були проти участі в війні, а зокрема проти війни з Грецією, а також і з Великою Британією. Промова британського прем'єра малаб тепер, так сказатиб, долати вогню до оливи, себто підтримати згадане невдоволення.

Згадує за вічну приязнь.

Чорчіл підкреслив, що Велика Британія завжди симпатизувала з Італією, а британці були приятелями італійців навіть тоді, коли в Італії прийшов до влади режим, який противний британському способу думання. Далі Чорчіл виявив документи, з яких виходилоб, що Велика Британія намагалась відтягнути Італію від участі в війні й нападу на Францію. Чорчіл казав, що проти участі у війні був також італійський король з цілою родиною, а зокрема був проти війни Папа.

Заважив оден чоловік.

Колиж проте Італія таки опинилась у війні, то, казав Чорчіл, це вина тільки одної людини — Мусоліні, що пішов разом з „дикими ордами Атілі", себто з Гітлером і Німеччиною, а проти бажань Папи, короля й італійського народу. З цього, казав Чорчіл, є тільки оден вихід: позбутись „злочинця" Мусоліні.

Заклик до повстання.

Отсю промову Чорчіла вважають прямим закликом британського прем'єра до революції в Італії. З того боку це небувала досі подія, щоб прем'єр якоїсь держави брався за викликання революції чи державного перевороту в такий явний й офіційний спосіб. Важне при тому те, що Чорчіл заявив у промові, що це шойно початок війни і знищення Італії, бо як війна продовжиться, то шойно тоді британська армія буде змушена братись за владу зброю і за властиве нищення італійської імперії. Та, коли італійський нарід скине Мусоліні, заявив Чорчіл, то зараз настане між Великою Британією і Італією мир.

ПОЛОНЕНИМ НЕ ТАК ЗЛЕ.

РИМ. — Коли вірити тому, що передає кореспондент „Юнайтед Прес", то британським полоненим в північній Італії зле не живеться. Амбасада Злучених Держав піклується ними, а навіть дбає, щоб вони добре відсвяткували Різдво.

СОВЕТИ НЕ ПУСКАЮТЬ ДО СЕБЕ ЖИДІВ.

БУКАРЕШТ. — Американська пресова агенція подає, що советська влада в Римі відмовила 600 жидівським біженцям дозволу на візд до СССР. Ця влада займається справою біженців з Румунії. Кажуть, що відмовлено дозволу доперва в останній хвилині.

ВЗИВАЄ ДО „ТИХОГО ПРОТЕСТУ".

ЛОНДОН. — Ген. де Голь, що командує „вільними французами", вівзав французів в Франції не виходити з хат від години 2 до 3 пополудні на Новий Рік на знак протесту проти розгрому і поневолення Франції.

ЯК Є МІЖ ФРАНЦІЄЮ І НІМЕЧЧИНОЮ?

ВІПШ. — Ніби виходить на таке, що покінчена історія з усуненням з міністерського кабінету Дявля, що тепер перебуває в Парижі „в особистих справах". Ніби „переміг" маршар Петен. І ніби між Францією і Німеччиною „добрі стосунки", а властиво ніби іде до того, що ті стосунки будуть скоро налаженні в спосіб, прихильний для Франції. Та ті, що визнаються хоч трохи в тих справах, переконані, що відношення між Францією і Німеччиною напружене, та що можна надіятись кожного часу різних несподіванок.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з п'ятиці (з англійською частиною):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

Письмений текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошення хоче мати своє оголошення.
Tel. "Свобода": BErgen 4-0237. — Tel. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯКОГО МИРА?

Провідники католицької й некатоліцьких церков Англії виступили публічно в пресі з спільним закликом до політиків розглянути основи мира після цієї війни, щоби зробити цей мир справжнім і тривалим. Уже це одно, що ось тепер перший раз в історії Англії виступають зо собою католицькі й не-католицькі церкви, звернуло загальну увагу світа на цю заяву. Та це одна сторона заяви, що робить цей документ замітним. Немає жимовним є самий його зміст.

Заява старається предположити політикам основи тривкого мира. Тривкість мира добачують підписані церковні провідники в переведенні в життя певних мірил. Власне це, що ці церковні провідники вважають разом за спільну такби сказати платформу, є найзастатнішою стороною спільної заяви.

На першому місці між мірлами, які треба примінити для заведення тривалого мира, на думку церковних провідників знесення крайних нерівностей щодо маєтку. Другим мірлом є заведення рівності нагоди для всіх дітей дістати освіту, відповідно до своїх здібностей. Третім: захоронення родин як громадської одиниці. Четверте: привернення почуття, що щоденна праця людини це бже поклонання. П'яте: природні багатства землі повинні бути уживані, як бжой дар для всего людства з відповідним узглядненням потреб теперішніх і будучих поколінь.

До цих долучено ще п'ять точок, узятих з послання папи римського в минуле Різдво. В ньому на першому місці вичисляється: право до життя й незалежності всіх народів, великих і малих. Далі: розбрення; заведення інтернаціональних установ для забезпечення виконання інтернаціональних зобов'язань; полагождення мира на основі бжожих законів.

Що відразу впадає в очі при читанні цієї платформи церковних провідників Англії, це підхід до політичних пропозицій. Це зрештою є зовсім природним зогляду на характер тих, що ці пропозиції висувають. Якби до цієї самої справи взяли були політики, то вони певни заговорили би про те, як перетворити існуючі держави, які народи зробити вільними, тощо. Коли плян полагождення виходить від духовників, не диво, що в них головний натиск кладеться на моральні ідеали. Все таки засада, що всякий народ, малий чи великий, має право до самостійності життя, що державну організацію треба перемінити в тому напрямі, щоби один народ не мав монополію до природних багатств, щоби заведена була відповідна інтернаціональна машинерія до забезпечення виконання зобов'язань одної держави супроти іншої, дають доволі широку основу для розгляду практичних основ мира, що колись остаточно мусить бути зроблений.

Широкий, загально людський ідеалізм цієї пропозиції стоїть у різкому противенстві з вузько еґотичним "ідеалізмом" нацистичної Німеччини.

АНДРІЙ ШЕПТИЦЬКИЙ — ГАЛИЦЬКИЙ МИТРОПОЛИТ

(1865—1940).

(1)

Ювілей з нагоди 75-ліття життя митрополита Андрія Шептицького, який святкує американсько-українське громадянство, видиває перед нами вічно актуальну проблему значення великих індивідуальностей в житті народів. Є незаперечним фактом, що давно вже не було серед українського громадянства такої людини, що як митрополит Андрій Шептицький тішила-сяб загальною пошаною серед українських людей та якої авторитет, погляди та рада у громадських справах були на цілій Західній Україні загальною респектовані без огляду н партійні чи навіть релігійну приналежність усіх шарів українського громадянства.

Тому до ювілею Великого Митрополита слід підходити не як до роковин звичайного церковного ерарха, тільки як до постаті вже історичної, як до найбільшого живучого українця, як Батька Народу.

Ціллю тих стрічок дати силуетку добре заслуженого громадянина української землі, рідкого серед нинішнього зматеріалізованого світа ідеаліста та людини сильного характеру, що своїм життям за безпечела собі вже не тільки одно з найвидніших місць серед культурників української історії, але також стала й одною з найоригінальніших постатей нинішнього католицького світа.

Галицька Україна в часі приходу Митрополита Андрія.

Митрополит Андрій Шептицький обнімає престіл галицьких митрополитів, а тим самим провідне місце в житті галицької вітки українського народу, в дуже бурхливий період української новітньої історії. Український нарід із етнографічної маси саме тоді перероджувався в новочасну націю. Молодша інтелігенція була вже в значній більшості поплонена динамічним молодим українським рухом, однак при тім під впливом модного тоді соціалізму релігійно збайдужіла. Церква, стара національна традиція, була легковажена.

Москвофільство вже було тоді у відступі та в повільнім упадку, однак ще доволі сильне, щоби можна було його легковажити. Воно було оформлене в двох напрямках: в однім радикальнішим, що яв-

ляло тягнув політично до Росії, а релігійно до московського православ'я, в другім уміркованім, у так званій "святоюрщині".

Святоюрство це була мішанина москвофільства, польонофільства та австрійського бюрократизму — без ясного національного обличчя. До святоюрців в часі приходу Митрополита Андрія належала ще частина вищого духовенства, отже природні співробітники кожнотчасного митрополита. Молбодого динамічного українства вони боялися за світлоглядний та суспільний радикалізм многих його визнаців, дарма, що тільки українство могло ясно протиставитися царю — й православному москвофільству. Українська національна ідея захопила була вже однак більшу частину нашого духовенства.

Стає на українській платформі.

Митрополит Андрій мав одначе відвагу проломити всі дотеперішні упередження та стати — ясно на становищі українства. Та всеж таки його роля була величавою. Поширений релігійний радикалізм, передовсім поміж інтелігенцією, робив ту співправду довший час трудною. Треба було піднятися важкої праці — перевиховання провідної верстви українсько-галицького громадянства в дусі уміркованості, пошанування традиції та ролі Церкви в житті нації. На це посвятив Митрополит Андрій сливе ціле своє життя та слід признати, що з успішним вислідом. Повне панування над душами західних українців в останніх роках було ясным доказом успішності його праці.

Проломлює мур підзорливості і упередження.

Зокрема Митрополитови Андрієви приходило до доволі важко серед вродженої українським людям підзорливості. Митрополит Андрій це нащадок старого боярського роду Шептицьких, званого серед українсько-галицької шляхти вже в 15-ті століття. Родина Шептицьких століттями держалася східної віри кріпко та при кінці 17-го й 18-го століття видала аж 4 владителі української церкви, з того двох київських митрополитів Атаназія та Льва Шептицького, творців святоюрської катедрі; була проте біч родини Балабанів найбільше українсько-церковною ро-

диною. Українська традиція була жива й в домі батька Митрополита, дарма, що українсько-галицьке відродження не захопило ще вповні його рідні. Початок дав митрополит Андрій ще як студент університету своїм публічним поворотом до українського народу та до предківського східного обряду вступленням до українського чина Василян.

Це, що серед інших народів вважалось доказом характерності та сильної індивідуальності, серед українського громадянства це викликало підзорливість, яка намагалася спинити молодечий розмах митрополита Андрія. Тільки сильна воля та велика інтелігенція змогли йому не тільки проломити упередження, але навіть завоювати українських людей так, як ніхто досі, та ще за життя перейти як добре заслужена постать до історії українського народу.

Популярна силуетка митрополита далеко неповна.

Коли пересічний наш громадянин стане говорити про митрополита Андрія Шептицького, то розуміння його величності є звичайно доволі поверховне. Він знає митрополита Андрія як покровителя української культури, основника низки добродійних установ, відважного та з цивільного відвагою церковного ерарха, що вміє стати за правду й проти сильних світа. Це все правда, однак вона не віддає ще повного образу того Великого Українця; тому й сам образ виходить якийсь неповний. Бжже меншатами культури та творцями гуманітарних установ були й Нобель й Карнегі, а нікотрий з них не став через те історичною постаттю, батьком свого громадянства. Видно величність митрополита Андрія ще десь інше, вона у його великій душі, його незломнім на міру героїстичним характері, в його життєвим ідеалізмі.

Мав дар притягати людей до себе.

Хто зі своїх чи чужих стрічався з митрополитом Андрієм, той все виходив очарований його великою духовістю. У нього є якийсь рідкий талант поплонувати та притягати до себе людей, проникати їх душі. Його глибока освіта, передовсім знання історії, культури та мистецтва, робить розмову з ним не тільки корисною, а то й пориваючою. Наш письменник та економіст Доманицький, з Великої України, стрінувшись з митрополитом Андрієм перший раз на Провсвітнім Конгресі 1910 року, завжди згадував, що відчував на собі тиск його

3 КАНАДИ**Уряд продає витуманене більшевиками народне добро.**

Дня 16. грудня відбулася в Едмонтоні літатійна випродаж гардероби, столової посуду, столової обстанови, меблів, музичних інструментів, машин до писання та іншого рухомого майна Турфдому, яке то майно, по розв'язанню урядом цієї комуністичної організації, перейшло на власність держави. Уряд, у дійсності, не видав розпорядку конфіскації майна комуністичних організацій. Він лиш розв'язав ті організації, а що їхнє майно остало без власника, то тим самим перейшло воно на державу. Як вже було попередно згадане в "Свободі", уряд продав уже давно всю цеглу, призбирану українськими комуністами, на будову мурованого Турфдому, на купелі парцелі, лежачій побіч старого Турфдому. Тепер полишається урядови ще на продаж самий дво-поверховий деревляний Турфдм та прилягаюча парцеля. Оттак витуманене більшевиками народне майно переходить у другі руки, а робітникам полишається велика дуля. Теперішній Робітничий Дім в Едмонтоні був давніше народнім добром, але більшевики, влізши до нього, почали "верчення з середини" і переробили його на Турфдм. Став він "інтернаціональним домом" аж поки не перейшов в руки канадського уряду, що продасть його тому,

го великого духа. Проф. Володимир Старосольський, соціаліст по переконанню, не раз признавався мені, що найприємніші в житті розмови переводить з митрополитом Андрієм. Еліта українських культурників з Великої України, що як емігранти перебували у Львові, як наприклад поет Вороний, мистець Холодний, проф. Білецький, держ. секретар Корчинський, проф. Лосько та інші, завжди говорили про святоюрського владиту до одушевлення, а деякі з них, як от Корчинський, Лоський, під впливом митрополита Андрія ставили визнавання його ідей та вмирили як українські католики. Десятки чужинецьких вчених, журналістів, що буваючи у Львові заходили на святоюрську гору, все виходили очаровані його великим умом та інтелігенцією, бо так є, що митрополит Андрій є великим чоловіком і має то щастя, що й люди його люблять.

(Дальше буде).

хто дасть більше. Така сама доля спіткає мабуть, і всі інші Турфдми в Канаді як також і найліпше улаштовану друкарню, що друкувала часописи і книжки українською мовою але в протиукраїнське дусі, а якою є друкарня, де виходили більшевицькі часописи "Народна Газета" і "Фармерське Життя". Згадана друкарня міститься в Вінніпегу, в будинку Турфдому.

Бувший більшевик хоче уневажнення вибору українського елдермена.

Дотеперішній вінніпегський елдермен з 3 ворди Мартин Г. Форкін, якого речинець урядовання кінчиться 31. грудня, а який при міських виборах перепав, вніс до вінніпегського вищого суду просббу, щоби він уневажнив вибір на елдермена з 3 ворди Василя Шкраби, а проголосив його самого вибраним елдерменом на місце Шкраби. Форкін, це бувший комуніст, родом з Англії, що тепер, коли комуністична партія є признана нелегальною, проголосив себе незалежним робітничим кандидатом й як такий хотів би знова дістатися до міської ради. У своїй просбі до суду закидує він нововибраному елдерменови В. Шкрабі й його агітаторам корупційні практики в часі міських виборів, як теж застрашування виборців. На тій підставі домагається уневажнення вибору Шкраби, а проголошення свого вибору на елдермена як такого, що одержав по Шкрабі найбільше число голосів. Щодо Шкраби, то він вийшов елдерменом на підставі компромісу між українцями і поляками. Українські виборці допомогли зате полякам вибрати їхнього шкільного елдермена Тараску. Про корупцію й застрашування не може бути і мови, бо українці і поляки творять малу більшість у 3 ворді, а дотога Шкраба, як канадський урожденець, має теж великі симпатії і в колах тих виборців, що не є з українського роду, про що свідчить і те, що кілька останніх років був вибраний великою більшістю голосів на шкільного радного (тросіста). Судове переслідування в справі петиції Форкіна відбудеться аж по новім році, коли Василь Шкраба буде вже дійсним членом міської ради.

СТАВІТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ II.

(110)

— Та ж може його й у місті нема, — висловила свій здогад Обеременчиха.

— Бо таки, мабуть, і нема, — згодилася господиня. — Маєж тепер біля чого голову морочити свою. Займанщина й хутір у того старезного за-порозького діда, казали мені наші перекупки, величезні: є над чим клопотатися.

— Казав і він, що не малі.

— А якже: кажуть баби, що ціла Січ Запорозька, а шанцями, ровами тощо, а середині такий сад, пасіка, стайні, обора, льохи, хати для челяді й усяка всячина, що і в другого кат-ма того. Земліж тієї — скільки душа забажає, а худоби, коней, овець — не перелічити.

— Що й казати, душе мила, — багатир на всю губу.

— Авжеж, не розмантивив ви, паніматко, знаєте, чого. Так і сказав.

Оріся зашарілася, глянула, глянула на матір і ще нижче нахилилася над шитвом.

— Дивно, — промовила Василіха. — На щож він натякав?

— Я так догадуюсь, — по хвилі знов правила Обеременчиха, — що з думки йому не йде моя Оріся... Ти не гнівайся на мене, моя дитино, що я це кажу, бо я запевне знаю, що так воно й єсть.

— Я не гніваюсь, мамо, — мовила, не зводячи голови Оріся, — та нащо про це говорити!

— Чому не говорити, моя любя? Щож тут такого незвичайного? Молодий іще, гарний і статечний, а до того ж і велико багатий козак, осавула, на дорозі до полковницького уряду, щиро покочав тебе й, колиб згода твоя, то й з старостами не отягався б.

— Ви його питали, чи як? — спалахнула дівчина.

— Про таке діло не питають, голубко моя, бо це відразу й так видно...

— Авжеж, видно, — встави-

ла й свого слова Василяха. — А якби посватав, то чогоб то бі не вийти за нього?...

Оріся з докором глянула на неї.

— І це говорите ви, паніматко?

— Е, моя горличко, не треба про те: час і заспокоїтись. Великий жаль боляче, що... не так склалося, як жадалося, та щож діяти? Бжже воля... А живий про живе дбає...

— Чи не занадто скоро?

— Ні, Орісю, не скоро... Рідній матері це видніш... Хіба можу я забути про свого любого хлопця й до останку днів своїх? І вміратиму — не забуду... І тепер рана моя ще свіжа, наче він тільки сьогодні помер... ятрився так само, як і того дня, коли почула, що його вже нема на світі... Алеж... його не вернеш... а життя... воно не стоїть... воно вимагає, щоби не плакати все, коли хочеш життя...

Василіха втерла неслухняні сльози й заходила знов коло своєї розчини.

— Ох правда, правда, серденько, — підхопила перервану сльозами Василичину мову Обеременчиха, — життя

воно вимагає... Вимагає дивитися не назад, а вперед. А коли не дивитися й не думати, як заборградити собі, щоби краще було, то щож воно буде з нами?.. Що ми таке тепер? Жебраки, старці в приймах, а сприможемося колись на тую халупчину якусь — то хіба це життя? Злидні, а не життя... Чи такої долі сподівався про тебе, доню моя?.. Та й про себе на старість. Знаю я, моя любя, що в дівчак ти не засидишся й коли схочеш, тоді й вийдеш заміж. Але за кого?.. Про Павлуся ти все одно скоро не забудеш і не покаяш нікого. Вийдеш — аби вийти. Тож хіба не розумно вийти тепер за чоловіка гарного, поважного, маєткого, котрий кохає тебе, та ще як кохає!

— Що ви говорите, мамо! — з розпущою викрикнула Оріся. — Чоловік може й гадки не має, а... ви... Агі!...

Вона знов нахилилася над шитвом.

— То вже я знаю, моя дитино, яку він гадку має. Одно йому мое слово — й він, не гаючись, прише сватів... Але щож я можу сказати йому, як

спитає, коли сама не знаю, що в тебе на думці?.. Чи ти коли хоч словечком наткнула що думаєш роботи далі?...

— Авжеж Орісю не можна так, — промовила Василяха.

— Боже... Що не можна? що не можна? — томила від балачки дівчина.

— Не можна бути впертою, нерозумною, моя дитино: треба згянутися й на себе й на матір... — тягла свої мати.

— Годі вже, мамо, про це... — з грізкістю зупинила неську Оріся. — Робіть, як знаєте... Буйні дві сльози канули на шитво.

XXVIII.

Всі Різдвяні Свята Крига перебував на своїому хуторі. Чекав Прокопа з Канева й трівожився.

Коли той нарешті прибув після Нового Року на Голодну Кутю, вони обидва замкнулися в світлиці Гулого для потаємної обряди.

— Ну, що? як там? — питав Крига, втопивши нетерплячий погляд у службу.

— Все зроблено, пане осавуло, — відповів, посміхаючись, Прокоп.

— Ніхто нічого не той...? — Де пак! Не такі майстри взялися за діло. Та й запла-тив їм добре.

— Ти, розумієшся, не про-бавнюйся, хто ти й звідки? — Ба ні, сказав, — заре-го-тався Прокоп. — Сказав, що з Києва від пана Посвідницького. А чи поняв хто з них віри, чи ні — того не знаю. Мабуть, ніхто з них не повірив, але те добре, що більш не розпитували.

Крига посміхнувся.

— Ну, а тіж що... вдова з дочкою?

— Перебралися до якоїсь Василич в хату з тим, що лишилося від пожежі.

— М-гу... це добре.

Осавула в глибокій задумі заходив по світлиці.

— А того... сліпого Пронози не зустрічав? — спитав ізнов по хвилі.

— Ні... Кажуть, що його коротко тільки бачили в Каневі, а потім десь ізник.

— М-гу... Добре... Ну, ось маєш від мене покищо за службу, — промовив Крига, витягаючи з кишені два червоні й передаючи Прокопові. А там побачимо... (Д. буде).

З ДНЯ

ПРОСБІ ДО СВ. МИКОЛАЯ.

Міліони людей під цю пору підносять прохання до св. Миколая, щоб приніс їм у дарунок одне, або друге. Малі хлопці просять гарного ножика, стрільби чи спортивного приладдя, дівчатка просять ляльки. Дорослі панночки чи жінки хотіли б гарного капелюха чи суконки; або й футра. Є і такі, що просять автомобіля. А біді хотіли бодай раз добре попоїсти...

І ми теж маємо гаряче прохання до св. Миколая: Зробіть так, св. Миколаю, щоб наші політичні противники, всі ті редактори і професори, що з нами заступаються в полеміку і дискусію, дискутували в границях приличності і не вдаряли „нижче пояса“. Просимо того св. Миколаю, не тому, що ті удари нам особисто справляють великий біль, тільки тому, щоб не деморалізувались десятки тисяч глядачів, які тій дискусії приглядаються.

ПРИКЛАДИ ТАКИХ УДАРІВ.

Прикладів таких ударів можна нарахувати цілі купи. Але ми не підемо далеко взад, бо в нинішнім скорім темпі життя ті речі забуваються. Нагадаємо лише ті, що сталися недавно.

Ми дискутували з одним людьми про діяння капіталізму і говорили, що хоч капіталізм має чимало поганих прикмет, він має також певні заслуги. Це завдяки його діланню зріс американський рівень життя до тієї висоти, що є нині. Тому не можна вілюсти, з копитами, усуджувати капіталізм та наклепувати до його повалення. Зокрема не вільно робити цього тим людям, що вихваляють американський рівень життя, створений саме тим капіталізмом. Бо коли якась система проклята, прокляті також її плоди, і навпаки, говорили ми.

ІНШІ ПРИКЛАДИ.

Далі ми говорили, що не можна приписувати заслуг за листопадовий зрив лиш одній політичній партії, бо це вузьке партійництво. Ріжні українські партії брали в цьому зриві участь. Це вони разом зрушили до чину цілий український загаль. Також твердили ми, що не можна наклепувати інших, щоб здержувались у часі святкування національних свят від лайки на соціалістів, а водночас самим лаяти тих, що соціалістам не до вподоби. Вкінці говорили ми, що не можна твердити, що соціалізм це найкраща, найгуманніша суспільна наука, якій треба завдячувати все, що доброго сталося на світі, а водночас тут в Америці ігнорувати соціалістичного президентського кандидата, а голосувати на капіталістичного.

„ВІПРОБОВАНА ЗБРОЯ“.

На ці річеві аргументи, наші противники не відповідають своїми аргументами, тільки кричать: „Караул!“ З собою арсеналу видивають старий брехливий закид цій колюмні, що вона колись поборовала демократію, бо говорила, що демократичні краї в Мінхені дістали від Гітлера „порядного копняка“, а також писала, що серед даного укладу лиш німці можуть вдержати Карпатську Україну. Це має бути відповідь на дискусію про капіталізм, соціалізм і на питання хто викликав листопадовий зрив: „Поліція! Забирай його, бо він нацист!“

Пригадаємо ось що: Як Чеймберлін і Далайд згодились у Мінхені відступити Гітлерові Чехословаччину, справжні симпатичні демократії на таврували цей вчинок і описали його як соромний копняк для демократії. Обороняли цей вчинок лиш люди з реакційного табору, англійський „Клайвден Сет“, та отверті і замасковані прихильники нацизму. Цього вчинку видно не таврують і наші противники. Та хай. Вони можуть мати свій погляд. Однак, хай собі, а не нам приписують прихильність до нацизму.

ЩЕ ПРО КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Відносно другого доносу. мовляв, та колюмна писала, що лиш Німеччина могла вдержати Карпатську Україну, хай наші противники заперечать, чи так не говорили в той час всі світові газети, від найлігіших до найправіших? Вкінці, чому наші дискусіанти промовчуть, що в тій самій колюмні з 28 жовтня 1938, де писалось, що лиш Німеччина могла вдержати Карпатську Україну, поміщені були зараз перестороги, щоб німцями не вірити, бо вони мають свої самолюбні пляни. „Мусимо бути приготувані на несподіванки і розчарування“, писали ми, і радили: „Мусимо витискати від чехів якнайбільше прав, а зараз мусимо брати під увагу і це, що колиб не пів-мільйонна чехословацька армія в Закарпатті і Словаччині, то мадари впродовж одної ночі захопили б Закарпаття“. Писали ми ці рядки в той час, коли деякі гарячі голови на Закарпатті уважали Чехословаччину за найбільшого ворога.

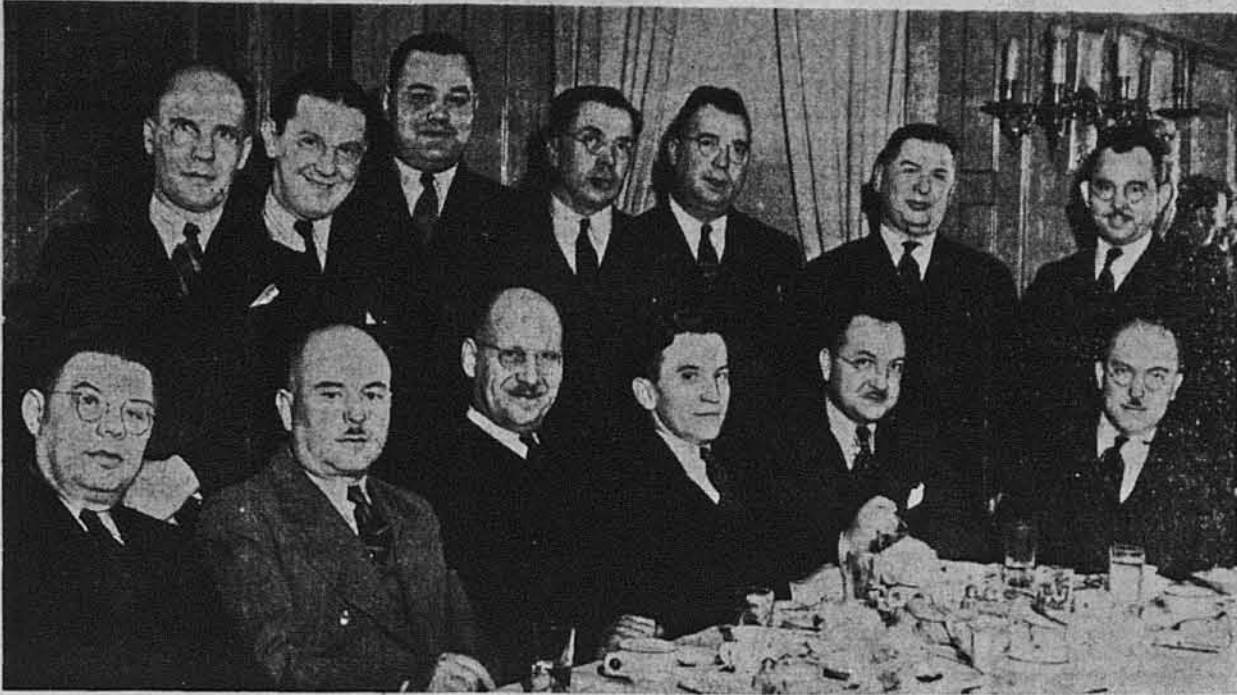
Чому наші дискусіанти цього не говорять?

ЗАНИК ЕТИКИ.

Ми не нарікаємо, св. Миколаю, коли нас хтось бє річевими аргументами. Ми любимо річеві аргументи, бо при допоміж них можна вияснити запутану справу. А вияснення

A Dish of Pyrohy Brings Ukrainians Together

That's Favorite at Weekly Luncheon Every Wednesday Noon at National Home Here

By John Mihal

Don't try to make an engagement with a Ukrainian professional or business man for any Wednesday noon.

The Ukrainians have reserved that time for their weekly luncheon at the Ukrainian National Home, 2255 W. 14th Street. Here are few absentees.

Pyrohy, cheese-filled dough pockets over which melted butter and fried onions have been poured,

is their favorite dish. They'd rather eat pyrohy than any other food, perhaps because it reminds them of their homeland.

National independence for the land which was the birthplace of Taras Shevchenko, Ukrainian greatest poet, is the foremost topic of conversation when two or more Ukrainians get together.

They contend that no permanent or just peace can be had in Europe unless their kinsmen in

the Dnieper country attain their freedom from Soviet domination.

The weekly luncheons have always been held within the framework of the Ukrainian Professional and Businessmen's Club. Organized in 1932, it is headed by John Tarnavsky, secretary of the Ukrainian Savings Co.

Shown above (left to right, sitting) are William Husel, manager of Ukrainian National Home; William Wolansky, president of the Ukrainian Savings

Co.; Dr. N. J. Michals, Attorney N. M. Spoke, Attorney O. E. Malisky and John Tarnavsky.

Standing (left to right) are M. J. Kolodiy, Attorney John T. Bilinski, Wasyli Brezicki, John Klym, George Kowal, William Bzowey and Jacob Wolansky.

(THE CLEVELAND NEWS Tuesday, December 17, 1940)

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОФАЛО, Н. Й.

Організування членів.

З початком минулого місяця вихав я знову в ньюйорський стейт, щоб 2. листопаду бути вже на організаційних зборах в Бінггемтон, а 3. в Джансон Сіті. Ці дві місцевості так пов'язані з собою, що годі постороному чоловікові догадатись, що то дві місцевості.

Джансон Сіті то невеличка місцевість. В ній є українська православна церква і ново зорганізований від. 453. УНС. Бінггемтон це вже більше місто славне з виробу всякого роду обуви. Тут є від. 21. Душею цього відділу є секретар п. Т. Смик і це його заслуга, що той відділ так розвинувся. По коротких нарадах порішено зробити збори обох відділів на 3. листопаду в Джансон Сіті, бо на 2. було велике демократичне передвиборче віче. На зборах були члени іншої організації, котрі висказували свої гадки, а це, щоб вже раз довести до цього, щоб наші організації злучили в один могутний Союз. Думка не зла, коли ми діждемося її? По зборах я залишився пар днів у цій місцевості для дальшої праці і по кількох днях вдалось мені вписати кільканих членів. Звідси я поїхав в сторону Елмайра і вступив до добре знаного представителів відділу 271 п. Левуша. Тут затримався два дні та разом з п. Левушем відвідали декотрих наших громадян. при тім вписали кількох нових членів до їх відділу. З Елмайра 9. листопаду поїхав я в сторону Бофало, щоб там бути на зборах 10. листопаду.

Я взяв дорогу ч. 15, щоб неї доїхати до ч. 20, котра іде до Бофало. Якеж було мое здивування коли яких двайцять миль поза Елмайрою я натрапив на сніги, леди, діти санкуються по дорозі, автом кидас, що годі під гору їхати. А яких 10—15 миль від цієї місцевості фермери викопували бураки, моркву, там був інший світ. Само місто Бофало це вже одно з більших міст ньюйорського стейту, а головне ще й тим, що лучить схід за заходом; також Канаду тільки через міст. Тут є великі ріжні заводи, не бракує історичних пам'яток, великий пам'ятник президента МекКінлого, котрий був забитий в цій місті. Воно лежить над озером Ірі, прекрасна рівнина, від початку до кінця, треба часу переїхати. Тут жие маса поляків, багато їх костелів, ріжних бізнесів, словом друга Варшава. Українців нараховують поперх 3,000. Є три українські церкви, дві греко-кат., одна православна. Тут є три відділи У. Н. Союзу. Організаційні збори були заповіджені зараз по Службі Божій в одній з церковних саль. На ці збори приїхав також п. Слободян секретар У. Н. С. Він якраз вертав з ювілею одного нашого відділу в Канаді. Збори були досить громадні, були за-

ступлені усі відділи, а було також багато і нечленів, котрі з зацікавленням слухали рефератів. По зборах ми, п. Володко і я відвідали усі установи наших відділів на Блек Рак, на Елк вул., оглянули усі збудовки наших українців, а по тім ми відвезли п. Слободяна до потягу і з ним попрощались.

Я залишився в Бофало до дальшої праці. Два відділи, а то від. 127 і 304, працювали на перемину, спільно та щиро. Помагали мені відділові урядники представники і секретарі, котрі постановили собі приєднати відповідне число членів, а то від. 304 25 членів, а від. 127 — 50 членів. Від. 304 не дотягнув на два члени, за те від. 127 дав надвишку, понад п'ятьдесят і цей відділ став першим в горішній частині ньюйорського стейту. Це одиникий відділ, котрий за оден раз приєднав найбільше число членів. Це заслуга п. Володкі і п. Гулі. Згаданих два відділи працювали щиро, за те від. 299. лишився мертвим. Не знаю причини. Колиб був хотів ще так попрацювати і той відділ, то громада Бофало була б стала взірцем стейту. Але я хочу вірити, що на будуче і той відділ пічне працю. Другі організаційні збори назначені на січень, де має явитись наша молодь з Бофало й околиці, на котрих буде присутній професор Герман міс. пр. У. Н. С., котрий є водночас головним завідувателем спорту. Час зборів буде проголошений, а віділи най заздалегідь обговорюють зі своїми членами, щоб вони громадно явились на день зборів.

Ланкестер, Н. Й.

Ланкестер, це маленька місцевість, подібна до нашого галицького села. Тут є від. 87 У. Н. Союзу, громада добре зорганізована, мають свою церкву, також народний дім. Люди, майже самі з західної Галичини. Організаційні збори 24. листопаду відбулись не при великій числі людей. По зборах я з відділовим урядником відвідав декотрі наші родини і вписав кількох членів. При тім відділі є досить молоді, котра интересується спортом. Думаю, що там повстане спортова дружина: Хоть як мені було приємно працювати в Бофало, то вже 30 листопаду я мусів попрощатись з урядниками від. 127. і від-

їхати до Пітсфілд, Мас., щоб бути на листопадовім святі 1. грудня. Бо ця громада заслугує на це, щоб не відмовити її просьби. Дорога в тім часі була дуже погана, леди і сніги, поміж полями вітер крутить снігом, денеде чути стукіт сокири, то фермер рубає дрова та саними возять до дому. Час від часу витягнуть яке авто зі снігу, що зсунулося по леді з дороги. В той день дорога була така погана, що хоч я собі постановив жити сто літ, заки переїхав з Бофало до Пітсфілду, то сплутив десять.

А. МАЛАНЧУК, організатор У. Н. Союзу.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Dickson City, Pa., помер 20. грудня 1940. по довгий недугі довголітній член Бр. св. Василія В., від. 405 У. Н. Союзу, ЮРІЙ ЯЩЕЧКО. Похорон відбувся в понеділок, 23. грудня, в домі жолоби до церкви св. Кирила й Методія. Поховив жінку Марію і 4 дітей. Походив з села Габора за Карпаття. Приступив до організації Згоди Братств в Оліфанті, Па., в році 1913. а в 1933. р. перейшов до У. Н. Союзу в злучі З. Б. і У. Н. Союзу. Був добрим членом Братства і добрим батьком своїх дітей. Хай земля буде йому пером! Стефан Чекавський, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІКСОН СІТІ, ПА. Річний мітинг Бр. св. Василія В., від. 405., відбувся в неділю, 29. грудня, в годині 12:30. Збирається всіх членів прибути, бо є дуже важні справи до пологодження. Також буде вибір уряду на 1941 рік. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Тов. „Дністер“, від. 361., відбулись в суботу, 28. грудня, в „Карпаті-Голі“, 217 1ст 6 вул., точно в год. 8. вечір. Контрольна комісія здала щорічний фінансовий звіт, а крім того відбувся вибір нового уряду нашої Г-ли на 1941 рік. Зогляду на важність цих справ, присутність кожного члена є вимагана й konieczna! — Уряд Тов. „Дністер“.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори 204. відділу відбулись в суботу, 28. грудня, в год. 8:15 вечір, в галі укр. правосл. громади, 334 1ст 14. вулиця. Програма зборів відбулась стисло після статуту У. Н. С. і ухвала відділу. На тих зборах всі члени відділу обов'язково мають бути прив'язаними. — Е. Ляхович, предс.; М. Близник, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 117., відбулись в суботу, 28. грудня, в годині 8. вечір, в саль 30 1ст 7. вул. Проситись всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членів прибути на річні збори. Буде вибір уряду і контр. комісії за 1940. рік і вибір уряду на 1941. рік. Напоминається довгочасним членам, щоб заплатили свої заборгованості при кінці цього року, а члени, що довгують за тікети з баю, щоб би кінчею це полатили. Проситись, щоб кожний член старався привнести до собою на збори нового кандидата до У. Н. Союзу і до Товариства Членів, що не являлись на річні збори, заплатити кару після ухвали. — П. Здобушкін, предс.; Н. Чудаків, рек. секр.; Т. Гнатів, кас.; Гр. Стефаншин, фін. секр.

ПЕРШОЇ КЛАСИ УКРАЇНСЬКА ГРОСЕРІЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН

МАЄМО шинки і сир, краєві і домашні Знамениті „пайз“ і хрусти Домашні печені м'ясища ВСІЯКІ зимні пива Свіжі яйця з фарми. Просимо всіх українців з околиці зайти до нашого склепу, де чесно Вас обслужимо і де дістанете добрий свіжий товар. ЖЕЛАЄМО ВСІМ ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА! WOŁODYMYR LAKUSTA, господар, і мати P. LAKUSTA 108-19 — 101st AVENUE, RICHMOND HILL, N. Y. Telephone: Virginia 9-4141.

лиш 6 днів остається

до висилки Вашого Різдвяного поздоровлення до поміщення в „Свободі“

Вишліть негайно. Скорше прийде, краще буде вироблене.

ОСТАННІЙ ДЕНЬ ЗІ ГРУДНЯ

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

5 ЦЕНТІВ ОДНА

6 ЗА 25 ц.

з ковертами

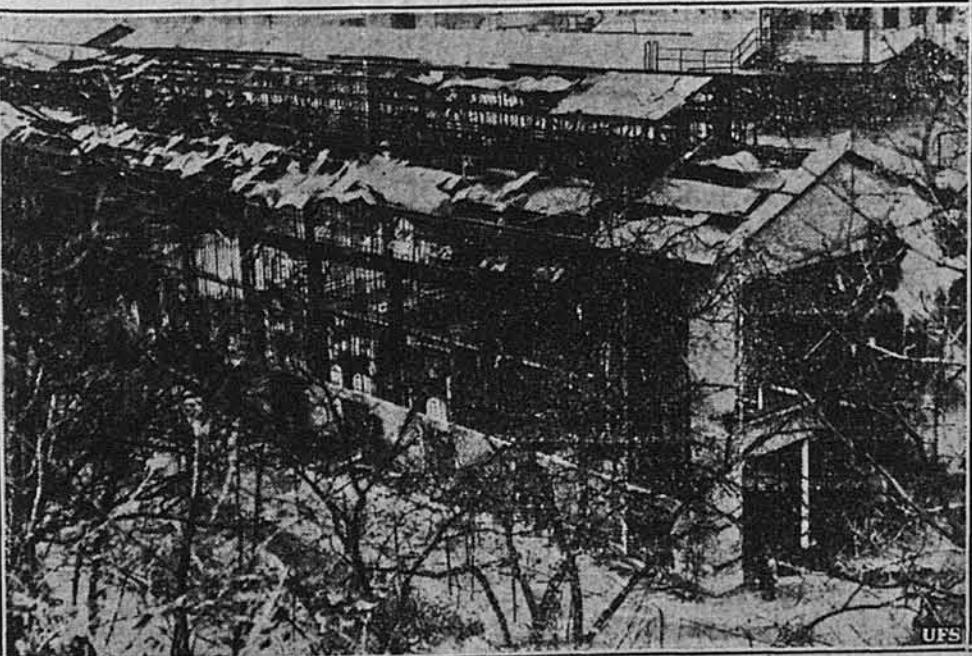
з гарними віршами.

SVOBODA

83 GRAND STREET JERSEY CITY, N. J.

Не чекайте до останньої хвилини, замовляйте картки тепер, поки ще є добрий вибір. Замовлені пізніше рідвяні посилки можуть задержатися на почті через святочну глоту й Ви їх не отримаете начас. Вишліть моні-ордер, або марку сьогодні і будь-те пенні, що будете мати чудові картки на Різдво. Також маємо гарні картки з українськими піснями в копіях, без друкованих поздоровлень, які однак можна ужити на Різдвяні картки. Ці картки продаються без перекоту по 5 ц. за штуку, або по 25 ц. за 6 штук.

ВИБУХ У ФАБРИЦІ. Румовища фабрики підприємства „Америкен Сайемид Ко.“ в Броджвілю, Па., котра виробляла важні річи для оборони Америки, а котру розрвали вибух.

СТАТУТ КОМІТЕТУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

Назва

1. Комітет Українців Канади. По-англійськи: Ukrainian Canadian Committee.

Осідок

2. Осідок Комітету Українців Канади є місто Вінніпег, Канада.

Цілі

3. Через співпрацю відпоручників українських організацій домінуючого характеру та виділення українських громадян Канади — служити осередком обміну думок, вирішення й консолідації громадської думки й чину українців Канади головним в отих напрямках:

а) для координації й зміцнення участі українців Канади в поєднаних змаганнях Канади й Британської Імперії для подібного закінчення війни на принципах демократії й християнської цивілізації, соціальної справедливості й свободи та незалежності народів.

б) перед урядами та громадянством Канади й Імперії бути речником слушних змагань української нації в Європі до державної незалежності на заселених нею землях і в межах канадської й британської конституції давати українській нації якнайбільшу моральну й матеріальну поміч скеровану до остаточного визволення української нації від чужих окупацій на її землях.

в) утримувати між згаданими організаціями кооперацію у всіх справах, які вони вважатимуть за спільні для себе.

г) перед урядом і громадянством Канади служити за авторитетне представництво українців Канади.

Організаційна схема

4. Комітет Українців Канади є поєднанням до життя п'яти українських організацій домінуючого характеру, а то Братством Українців Католиків, Українським Національним Об'єднанням, Союзом Українців Самостійників, Союзом Гетьманців Державників і Союзом Українських Організацій, при чім чотири дані організації — Братство Українців Католиків, Українське Національне Об'єднання, Союз Українців Самостійників і Союз Гетьманців Державників — виділяють по три відпоручники, з яких по два від кожної з тих організацій входять в виконавчий

що член президії не може передавати свого заступника своїх функцій, які він має як член президії.

Організації мають право час від часу змінити своїх відпоручників в Комітеті Українців Канади або їх заступників.

Рада

7. До складу виконавчої в дорядку цілях покликується до життя Рада, до якої належать чотири відпоручники згаданих організацій, що не входять в виконавчий. До Ради належать також голова й секретарі місцевих відділів Комітету Українців Канади. Додаткових членів Ради кооптує виконавчий з відділів українських громадян Канади, з рідних станів і професій та з різних провінцій Канади, де живе більшість українського населення. (Перший рік кооптування членів Ради кінчиться 31-го грудня, 1941).

Почесна Рада

8. Для успішного ведення праці Комітет Українців Канади створює Почесну Раду з неозначеного числа діячів, приятелів України й Канади й Імперії за рішенням виконавчого.

Контрольна Рада

9. Для контролю грошового діловодства виконавчий покликається до життя контрольную раду з відпоручників згаданих організацій.

Права й обов'язки виконавчого

10. Всі адміністративні й законодавчі функції й права Комітету Українців Канади входять в компетенцію виконавчого, яка час від часу буде засягати поради й вказівок від Ради, Почесної Ради та Конгресу Українців Канади.

Збори виконавчого

11. Збори виконавчого скликає в порозумінню з секретарем голова виконавчого, що є заступником президента, який є головою координаційної комісії.

а) збори виконавчого відбуваються щонайменше раз в місяць в день, назначений виконавчою, або частіше, в разі потреби.

б) Збори виконавчого проводять голову виконавчого або в його відсутності заступник президента, що є головою координаційної комісії.

в) Рішення зборів виконавчого западають більшістю голосів присутніх членів виконавчого.

г) Сім членів виконавчого становлять явором.

д) На зборах виконавчого можуть бути присутні ті члени Ради, які є відпоручниками згаданих організацій. Кооптовані члени Ради або Почесної Ради можуть бути присутні на зборах виконавчого тільки тоді, коли на це дасть спеціальне запрошення. Всі члени Ради або Почесної Ради можуть мати на зборах виконавчого тільки дорадчий голос і не можуть голосувати над внесками чи рішеннями виконавчого.

Права й обов'язки координаційної комісії

12. Координаційна комісія є створена для таких цілей:

а) Давати ініціативу праці Комітету Українців Канади головним в ділянках інформації й публіцистики.

б) Виробляти схеми кампаній за фондами на цілі Комітету Українців Канади.

в) Взагалі давати ініціативу для всякої акції, яка вважається потрібною в даний час.

Пропозиції координаційної комісії передає голова комісії, який є її референтом, на збори виконавчого для їх вирішення.

Функції членів виконавчого

13. Президент очолює й репрезентує Комітет Українців Канади. Разом з секретарем він підписує всі урядові комунікати Комітету Українців Канади.

б) Заступник президента й голова виконавчого в порозумінню з секретарем скликає збори виконавчого, перепроводжує ті збори й підписує рекорди зборів та в відсутності президента виконує його функції.

г) Секретар веде рекорди зборів виконавчого й підписує їх разом з головою виконавчого або його за-

ступником. Разом з президентом або його заступником підписує всі урядові документи Комітету Українців Канади. Він готує й відповідає за комунікати Комітету Українців Канади. Він веде й відповідає за кореспонденцію Комітету Українців Канади.

д) Секретар приймає від фінансового секретаря всі гроші, які фінансовий секретар віддає на цілі Комітету Українців Канади, дає йому на ті гроші квитанції, вкладає гроші до банку назначеного виконавчою на користь Комітету Українців Канади; підписує разом з головою виконавчого або його заступником всі чеки та інші грошові документи й веде касову книгу. В разі відсутності секретаря виконує його функції. Він має бути бондований.

д) Фінансовий секретар відбирає гроші які приходять на цілі Комітету Українців Канади й тримає точний рекорд всіх приходів і розходів Комітету Українців Канади. Отримані гроші передає секретарю й враз з ним готує звіти про приходи та розходи Комітету Українців Канади та вносить ті звіти в пресу. Він має бути бондований.

е) Всі члени виконавчого в своїх функціях діють в рамках рішень виконавчого.

Відділи Комітету Українців Канади

14. а) У всіх місцевостях Канади, де живе більша кількість українців, створює відділи Комітету Українців Канади.

б) Такі відділи створює: Відділ Комітету Українців Канади такої ж місцевості.

в) Заряди відділів складаються щонайменше з трьох осіб, а то голови, секретаря й скарбника, або з такої більшої числа, яке покажеться потрібним.

г) Відділи Комітету Українців Канади є відповідальні перед виконавчою Комітету Українців Канади й на місцях проводять працю Комітету Українців Канади. Відділи є обов'язані вислати на адресу секретаря виконавчого всі гроші й пожертви зібрані на цілі Комітету Українців Канади.

д) Відділи Комітету Українців Канади повинні мати місцеву Контрольну Раду. Вразі потреби виконавчий Комітет Українців Канади може зарядити контролю фінансів відділу.

Річні постанови

15. Коли на це покажеться потреба, президія Комітету Українців Канади за рішенням виконавчого може скликати Конгрес Українців Канади в такій місцевості Канади, в такій часі і в такій спосіб, як це покажеться найкращим для виконавчого Комітету Українців Канади.

16. а) Статут Комітету Українців Канади може бути змінений рішенням двох третин членів виконавчого присутніх на зборах виконавчого.

б) Проекти на зміни статуту мають бути подані до відома членів виконавчого на 14 днів наперед.

ТЕН. УГО КАВАЛЕРО,

новий начальник італійського генерального штабу, наступник маршала Пієтра Бадолія.

ЗА БАЛКАНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ

Останній раз. Зайшли значні політичні зміни, бо турецька преса почала нагадувати ставитись дуже оптимістично до Болгарії й знову писати про потребу „балканського об'єднання“, чого досі не було.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від 334, відбулись 29 грудня, в 1. годині пополудні, в У. Н. Домі. Присіли всі члени прийняті на збори і почути справоздання уряду, як наша каса багата. Просіть кожного члена привести по новому членові так, щоб Товариство збільшилося на 3 сотні членів. Будемо вибирати новий уряд на наступний рік. — Н. Задерський, предс.; С. Морозович, фін. секр.; І. Жук, рек. секр.

ВІСТІ З БАЗАРУ СУРМА

325 E. 14th ST., NEW YORK.

Там можна все дістати за готівку, та на сплати. Там радя всі найновіші та рекорди найгарніші. А на свята комусь в дарі, Гарні стіни каменарі. Є мак також і пишуща, П'яна, що все приладить. Є різноманітні там книжки, Гарні святкові картки. Тому часу не марнуйте, Але тепер вже купуйте. Бо все більше як вода. Нині є, а завтра нема. А такого, як в Сурмі, Нінде нема, мої друзі. Там Обслуга чесна все. Бо свій сному продає. Свої люди й своя мова. А ціна всюдди однакова. Пошож іти до чужого. Можна купити в своїйого. Тож адресу пам'ятайте. При нагоді там удайтеся. Або й зараз записіть.

ОСТАННІЙ ЧЕТВЕР, 26. ГРУДНЯ 1940.

ЗАКЛИК! — ЦЕ ОСТАННІЙ ДЕНЬ ДЛЯ НЕГРОМАДЯН ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ!

Як Ви не маєте других громадянських паперів і як Ви ще цього досі не зробили, НЕ ЗАБУДЬТЕ це зробити в четвер! ПОКАЖІТЬ ПРИНАЙМНІ ЦИМ СВОЮ ЛЮБОВЛЯНІСТЬ ПРИ БРАТНІЙ КРАЇНІ.

Рєєстрація — це проста справа. І не коштує нічого. Зголосіться до найближчого поштового уряду.

НАЗВУ КОРАБЛЯ 1 ЧАС ЙОГО ПРИБУТТЯ ДО АМЕРИКИ, ПОЧИНАЮЧИ ВІД 1890. ДО 1930. РОКУ, МОЖЕ ДІСТАТИ КОЖНИЙ, ШО НАПИШЕ ДО:

T. R. KRZYZANOWSKI, 1104 Marion Street, Camden, N. J.

WILLIAM ANDRUSHIN
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
відкрив свою канцелярію в FIRST NATIONAL BANK BUILDG. Room 727, UTICA, N. Y.
Tel.: Ютіа 4-5839.

DR. M. SMITH
NEW ADDRESS
224 E. 15th ST., NEW YORK
Between 2nd & 3rd Aves.
Hours: 12—2, 6—8.
Tel.: STuyvesant 9-1679

Д-Р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
Аналіз крові для подружжя свідомості.
Геморойди й желики лікується без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
GRAMercy 7-7697
Офісові години: 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуговування.
X & Флюороскоп. — Екзамінація \$2.00.

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ КРОВІ, ШКІРИ, ЖОВТУХИ, НИРОК, МОЧОВОГО МІХУРА, ЗАГАЛЬНЕ ОСЛАБЛЕННЯ, ПУХЛИКА І ЖЕЛІЗКА.
ЛІЧЕННЯ ГЕМОРОЙДІВ НА БАЖАННЯ Х-РАУ
Поради Даром.
Екзамінація й Бадання Крові \$2.00.
ЛІЧИМО РОЗШИРЕНІ ЖИЛИ
Гонорар приступний
Dr. BURTON DAVIS
415 LEXINGTON AVENUE, Cor. 43rd St., Fourth Floor, NEW YORK CITY.
ГОДИНИ ДІЯННЯ: від 9 рано до 7:30 вечером. В четвер від 9 до 4. Неділями й святами від 10 до 1.

ПОТВОРА СОЛІТЕР

Багато людей лікується на інші недуги, тоді як вони справді терплять на солітера. Певними признаками цього є відхід малих кусків цього галапаса. Признаками, які вказують на нього, є: втрата апетиту з принагідною жадобою поживи, обожнений азак, згага, білий у шлунку й кишках, заворот і бої голови, вичерпання, почуття слабості з порожнечою шлунка, вухуднення, чорні кола під очима, неспокій уночі й сильна поїртованість. Такий людина часто чути сильно з уст і їй здається, що їй щось ворухиться в середині. Вона відчуває газ й згагу, не має охоти до праці й тратить амбіцію. Солітер може вирости до величезної величини й, як його не вигнати з тіла, він може наробити неаправну шкоду. Дозволити солітерів жити без перешкоди в тілі не так, якби брати малі давки отруї кожного дня. Вбийте того галапаса, поки він усе вас. Пішайте нині по лік LAXTAN (продається від 1915. р.) завтра будете як новою людиною. Коштує лиш \$5.25, але варта тисячі дол. терпачих. Лакстан не побиває пробак, він лише пригломлює й виганяє його. Продає лік лише The Marvel Co., 215 Marvel Bldg., 6401 — Second Ave., Los Angeles, Calif. (Летнично поштою можна дістати за 24 години. Витіть це оголошення й заховайте, а коли воно може припадсть. Покажіть його приятелю, що цього потребує.)

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMercy 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ПІДПИРАЙТЕ СВОІХ БІЗНЕСМЕНІВ.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цією прегарною металевою труною, двома автами, караваном, бальсмуванням, вжиканням Похоронного Дому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з шитком однією й належитостей за першою відправу й цмнтар.
SAMUEL P. KANA
433 State St., Perth Amboy, N. J.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шпра і чесна.
Main Office:
383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch Office (Філія): 969 SOUTH BROAD ST., TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні так низькій як \$150
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRAMercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ВЯЧЕСЛАВ БУДИНОВСЬКИЙ

НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ
Історичне оповідання про цікаві шляхетські й купецькі інтриги в часі, коли Історична Польща правила Україною, а турки правильно наїжджали на неї на грабін.
ЦІНА 75 ЦЕНТІВ.
"5 U O B O D A"
81-83 GRAND STREET, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПАПСЬКИЙ ПОХРЕСТНИК. Польський граф Ліпінський виставив у Клівленді рисований портрет папи римського Пія, котрий, як каже граф, будучи молодим священиком, був йому хрестним батьком.

LONGING TO SEE HIM, YET FEARING HIM, THE PERPLEXED JUNGLE GIRL STARTED HESITANTLY IN QUEST OF TARZAN!

SHE CAME TO THE SLAIN SAVAGE AND RECOGNIZED HIM AS AN ENEMY, UNTOUCHED BY CIVILIZED SENTIMENT, HER WILD HEART REJOICED AT HIS DEATH.

PRESENTLY SHE SAW SIGNS THAT A FURIOUS CHASE HAD STARTED HERE. PERHAPS THE WHITE GIANT WAS THE QUARRY.

"WHY SHOULD I BE CONCERNED?" SHE REASONED. "HE TRIED TO CAPTURE ME!" THEN SOMETHING TUGGED AT HER HEART — AND SHE RACED AWAY TO AID HER "FOE!"

ТАРЗАН: ч. 187. На поміч противникови.

Розглядаючись добре довкруги, вона по слідах завважила, що в тім місці відбувались якісь напружені перегони. Може хтось біг за білим ведлетнем?

„А що це мене обходить“, пробувала вона собі це вяснити мозком. „Він хотів мене перехопити“. Та далі щось зручило її серце і вона побігла на поміч своєму противникові.

Вона натрапила на мертве тіло дикуна, що хотів її прострілити. Поглянувши на нього, вона раділа з його смерті. Співчуття вона не мала.

Дика дівчина, хоч боялася Тарзана, проте мала тихе бажання ще раз його побачити. По хвилі вагання вона вирушила в розшуки за ним.